

Затверджено Вченою радою
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
«02» березня 2026 року (протокол № 8)

Введено в дію наказом ректора
№ 164-32 від «05» 03 2026 року

Володимир БУГРОВ

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ
ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ
У КИЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

1. Загальні положення

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (далі – Університет) визнає розвиток цифрової грамотності та компетентностей у сфері штучного інтелекту невід'ємною складовою сучасної освіти, що сприяє формуванню критичного мислення, відповідального й етичного використання цифрових технологій, дотриманню академічної доброчесності та підготовці здобувачів освіти до викликів цифрової трансформації суспільства.

1.1. Мета та правовий статус

1.1.1. Положення про використання штучного інтелекту при реалізації освітніх програм у КНУ імені Тараса Шевченка (далі – Положення) є обов'язковим для всіх учасників освітнього процесу Університету та визначає засади й принципи використання засобів штучного інтелекту, зокрема генеративних систем штучного інтелекту, під час реалізації освітніх програм та здійснення освітнього процесу.

Положення розроблено відповідно до Статуту Університету, чинного законодавства України, а також з урахуванням міжнародних документів і рекомендацій у сфері штучного інтелекту та освіти, а також та локальних нормативних актів Університету, перелік яких наведено у розділі 1.4 цього Положення.

1.1.2. Метою Положення є визначення принципів, підходів і вимог до використання систем штучного інтелекту, зокрема генеративного штучного інтелекту, в освітньому процесі Університету, а також формування у здобувачів освіти компетентностей критичного, відповідального та професійного використання систем штучного інтелекту як інструменту навчальної та фахової діяльності.

1.1.3. Завдання Положення:

1. Забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності та якості освітнього процесу.
2. Впровадження етичного, відповідального та прозорого використання систем штучного інтелекту відповідно до прав людини, принципів демократії та верховенства права.
3. Сприяння розвитку цифрової грамотності, формуванню критичного мислення й навичок роботи з системами штучного інтелекту у здобувачів освіти та працівників Університету.
4. Забезпечення балансу між інноваційністю освітнього процесу і довірою до результатів навчання й освітніх кваліфікацій.
5. Узгодження практик використання штучного інтелекту із законодавством України та положеннями міжнародних документів і рекомендацій у сфері штучного інтелекту та освіти (відповідно до нормативної бази, визначеної у п. 1.4 цього Положення).

1.2. Сфера дії

Це Положення поширюється на використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Університету під час реалізації освітніх програм, зокрема ступеневих та сертифікатних, і є обов'язковим для здобувачів освіти, науково-педагогічних та педагогічних працівників, а також інших співробітників залучених до організації й забезпечення освітнього процесу. Положення визначає порядок використання систем штучного інтелекту, зокрема, під час:

- підготовки та виконання навчальних завдань (есе, рефератів, контрольних і лабораторних робіт, звітів тощо);
- підготовки курсових та кваліфікаційних робіт;
- проведення занять і створення навчального контенту;
- застосування систем штучного інтелекту як допоміжного інструменту в процесах оцінювання та формування зворотного зв'язку;
- створення та редагування методичної, навчальної й адміністративної документації.

1.3. Термінологія

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів і правил, що визначені законом, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової/творчої діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових/творчих досягнень.

Генеративний штучний інтелект – різновид штучного інтелекту, який застосовується для створення нового контенту, включаючи аудіо, код, зображення, текст, відео тощо.

Оцінювання результатів навчання – систематичний процес визначення рівня досягнення здобувачем освіти запланованих результатів навчання, що може здійснюватися у формувальному або підсумковому форматі.

Політика використання штучного інтелекту – це сукупність правил, що визначають рівень допустимості застосування генеративного штучного інтелекту в межах конкретного освітнього компонента (дисципліни).

Продукт, згенерований штучним інтелектом – результат діяльності системи штучного інтелекту (текст, зображення, звук, відео, програмний код, аналітичний звіт тощо), створений у відповідь на запит користувача або в процесі автоматизованого аналізу даних.

Система штучного інтелекту – це сукупність програмних засобів, моделей та алгоритмів, що функціонує з різними рівнями автономності, може проявляти адаптивність після розгортання та на основі оброблення вхідних даних формує результати (зокрема прогнози, контент, рекомендації або рішення), які можуть впливати на фізичне або віртуальне середовище.

Системні порушення – це повторні дії, які полягають у зловживанні використанням штучного інтелекту, проявляються у фальсифікації результатів або іншому порушенні академічної доброчесності, які впливають на результати оцінювання або можуть привести до їх спотворення.

Штучний інтелект –

- *як галузь* – загальна назва сукупності інформаційних технологій, як-от алгоритмів, методів, підходів, моделей та сервісів, що займаються створенням та розвитком інтелектуальних систем, здатних виконувати завдання, які зазвичай вимагають людського інтелекту. Штучний інтелект охоплює широкий спектр підходів, зокрема тих, що ґрунтуються на навчанні, логіці, пошуку та ймовірнісному міркуванні. Штучний інтелект містить такі напрями, як оброблення природної мови, машинне навчання, комп'ютерний зір, робототехніка, експертні системи та інші підгалузі, спрямовані на імітацію та розширення можливостей людського мислення та прийняття рішень.
- *як інструмент* – організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів оброблення інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань.

1.4. Нормативна база

Це Положення розроблено відповідно до та з урахуванням положень таких нормативно-правових актів і документів:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (зі змінами).
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами).
3. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI (зі змінами).
4. Закон України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX
5. Конвенція Ради Європи № 108 «Про захист осіб у зв'язку з автоматизованим обробленням персональних даних» (ETS No.108, 28.01.1981; ратифікована Україною Законом України від 06.07.2010 № 2438-VI);
6. Рамкова конвенція Ради Європи про штучний інтелект, права людини, демократію та верховенство права (Framework Convention on Artificial Intelligence, Human Rights, Democracy and the Rule of Law, CETS No. 225, Вільнюс, 05.09.2024).

7. Рекомендація Ради Організації економічного співробітництва та розвитку щодо штучного інтелекту (Recommendation of the Council on Artificial Intelligence, OECD/LEGAL/0449, 2019).

8. Рекомендація ЮНЕСКО щодо етики штучного інтелекту (Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence, UNESCO, 2021).

9. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти, Міністерство освіти і науки України та Міністерство цифрової трансформації України, 2025.

10. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, затверджене рішенням Вченої ради від 11.04.2022 (протокол № 15), введене в дію наказом ректора № 170-32 від 11.04.2022 (зі змінами).

11. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, затверджене рішенням Вченої ради від 03.06.2020 (протокол № 10), введене в дію наказом ректора № 384-32 від 12.06.2020 (зі змінами).

12. Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, затверджене рішенням Вченої ради від 03.10.2022 (протокол № 2), введене в дію наказом ректора № 569-32 від 05.10.2022 р.

13. Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, затверджене рішенням Вченої ради від 02.03.2020 (протокол № 8), введене в дію наказом ректора № 197-32 від 10.03.2020 р.

14. Словник термінів у сфері штучного інтелекту, Міністерство цифрової трансформації України, 2024 (у частині термінологічного узгодження).

2. Принципи етичного використання систем штучного інтелекту при реалізації освітніх програм

2.1. Основні етичні принципи відповідального використання систем штучного інтелекту

Використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Університету здійснюється з дотриманням етичних принципів відповідального застосування, що імплементуються відповідно до вимог законодавства України, нормативної бази Університету та міжнародних стандартів (п. 1.4 цього Положення).

Підконтрольність та пріоритет людського рішення. Системи штучного інтелекту повинні бути підконтрольні людині на етапах їх впровадження та використання в освітньому процесі для забезпечення обґрунтованості прийнятих рішень. Системи штучного інтелекту повинні використовуватися із дотриманням фундаментальних прав людини, ґрунтуючись на принципі поваги до гідності та свободи всіх учасників освітнього процесу.

Прозорість. Використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі повинно здійснюватися із забезпеченням прозорості їх застосування, що передбачає інформування учасників освітнього процесу про характер і межі

використання таких систем та можливість пояснення отриманих результатів у межах, доступних користувачеві.

Різноманітність, недискримінація та справедливість. Використання систем штучного інтелекту повинно сприяти створенню інклюзивного освітнього середовища, забезпечувати рівний доступ всіх учасників освітнього процесу до навчання та викладання, уникаючи дискримінації за будь-якими ознаками чи несправедливої упередженості до будь-кого.

Суспільне та екологічне благополуччя. Використання систем штучного інтелекту повинно бути екологічним та сприяти благополуччю всіх учасників освітнього процесу, членів суспільства з урахуванням перспектив майбутнього та сталого розвитку.

Конфіденційність. Використання систем штучного інтелекту повинно здійснюватися з повагою до всіх учасників освітнього процесу, забезпечуючи конфіденційність персональних даних під час збирання, зберігання, використання, за умови персональної згоди на управління ними.

Безпечність та надійність. Системи штучного інтелекту повинні використовуватися із забезпеченням захисту персональних даних та з урахуванням ризиків технічних збоїв для унеможливлення завдання шкоди учасникам освітнього процесу.

Підзвітність. Використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі повинно передбачати можливість аудиту їх застосування, мінімізацію ризиків негативних наслідків та інформування про можливі негативні впливи й обмеження, пов'язані з їх використанням.

2.2. Етичні аспекти взаємодії учасника освітнього процесу із системами штучного інтелекту та згенерованими ними продуктами

Використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Університету здійснюється з дотриманням етичних принципів відповідального використання, що ґрунтуються на вимогах законодавства України, нормативної бази Університету та міжнародних рекомендаціях у сфері штучного інтелекту (п. 1.4 цього Положення).

На етапі вибору мети використання систем штучного інтелекту користувач повинен уникати практик, що порушують принципи академічної доброчесності, зокрема створення контенту з привласненням ідей, плагіату, фабрикації або спотворення даних, штучного збільшення кількісних показників результатів діяльності тощо.

На етапі формування технічного завдання (запиту) на генерацію продукту до системи штучного інтелекту користувач має передбачати можливі неточності згенерованого продукту, здійснювати критичну оцінку отриманих результатів, опрацьовувати їх та, за потреби, вдосконалювати.

На етапі генерування продуктів, створених із застосуванням систем штучного інтелекту користувач повинен здійснювати критичну оцінку отриманих результатів та не допускати порушень академічної доброчесності, які можуть бути пов'язані з недосконалістю технологій або навмисними недоброчесними діями учасників освітнього процесу. Такими практиками порушення академічної доброчесності під час створення продукту є плагіат,

фальсифікація та фабрикація даних, введення в оману, списування, несанкціонована співпраця тощо.

На етапі використання продукту, створеного із застосуванням систем штучного інтелекту, користувач повинен уникати шахрайства та інших порушень академічної доброчесності, зокрема під час контрольних заходів і підготовки оцінюваних навчальних робіт. Забороняється використання згенерованих системами штучного інтелекту матеріалів як несанкціонованої допомоги чи несанкціонованої співпраці.

3. Політика щодо використання генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі

3.1. Межі дії політики

Політика щодо використання генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі (далі – Політика) застосовується винятково до використання генеративного штучного інтелекту під час виконання навчальних завдань, результати яких підлягають оцінюванню в межах освітнього компонента (есе, реферати, лабораторні, контрольні, курсові, кваліфікаційні роботи, звіти тощо) або створюються у межах освітнього компонента.

Здобувачі освіти мають право самостійно використовувати інструменти штучного інтелекту поза межами оцінюваних навчальних завдань, у тому числі для:

- пошуку та узагальнення відкритої інформації;
- перегляду й аналізу текстових, аудіо- та відеоматеріалів;
- планування власної освітньої діяльності;
- використання цифрових інструментів та сервісів на основі штучного інтелекту для довідкових, навігаційних та організаційних цілей, що не передбачають створення оцінюваного навчального контенту.

Усі форми використання систем штучного інтелекту, що впливають на результати оцінювання рівня досягнення здобувачем освіти результатів навчання, визначених освітньою програмою і робочою програмою освітнього компонента, регулюються цим Положенням і повинні відповідати рівню використання штучного інтелекту, встановленому для відповідного освітнього компонента.

3.2. Рівні дозволу використання генеративного штучного інтелекту

В освітньому процесі використання генеративного штучного інтелекту здійснюється відповідно до одного з установлених рівнів дозволу, визначених цією Політикою.

Рівень використання генеративного штучного інтелекту у відповідному освітньому компоненті визначається у робочій програмі та доводиться до відома здобувачів освіти на початку вивчення дисципліни. У разі відсутності такого визначення застосовується рівень повної заборони відповідно до п. 6.1.3 цього Положення.

Усі форми застосування інструментів штучного інтелекту, що здійснюють генерацію контенту, зокрема із використанням доступу до мережі Інтернет та вебконтенту, трактуються як використання генеративного штучного інтелекту та підпадають під дію відповідного рівня з урахуванням винятків, передбачених п. 3.4 цього Положення.

3.2.1. Рівень 1: Повна заборона використання генеративного штучного інтелекту

Мета: забезпечення академічної доброчесності під час виконання завдань, спрямованих на перевірку самостійних навичок мислення, аргументації та письмового викладу.

Дозволено: використання базових інструментів для перевірки граматики та орфографії (за умови, що це зазначено окремо), інструменти перекладу без генерації нового змісту, за умови, що це чітко зазначено в робочій програмі освітнього компонента.

Заборонено: будь-яке використання генеративного штучного інтелекту для виконання завдань, що підлягають оцінюванню, зокрема використання інструментів генеративного штучного інтелекту з можливостями вебпошуку.

3.2.2 Рівень 2: Обмежено дозволене (з обов'язковою авторською адаптацією та інтерпретацією) використання генеративного штучного інтелекту

Мета: підтримка навчання із застосуванням сучасних цифрових інструментів за умови збереження самостійної інтелектуальної праці здобувача освіти.

Дозволено: генерування ідей щодо вибору напрямів, методів, методик, засобів дослідження, структури тексту та варіантів формулювань; перефразування та стилістичне вдосконалення власного тексту; використання генеративного штучного інтелекту для отримання рекомендацій, пояснень або варіантів рішень без прямого копіювання результатів генерації до підсумкової роботи без авторської адаптації.

За умови використання інструментів із вебдоступом, здобувач освіти зобов'язаний зазначити використані джерела інформації та межі використання штучного інтелекту.

Заборонено: включення до роботи згенерованих фрагментів без критичної перевірки та адаптації; використання інструментів, що формують узагальнений або згенерований текстовий результат на основі вебджерел, без його самостійної інтерпретації та належного зазначення способу використання; передання до систем штучного інтелекту персональних даних, конфіденційної або службової інформації без належних правових підстав.

Обов'язково: долучення до письмової роботи декларації про використання штучного інтелекту або дотримання визначеного порядку посилання на використані інструменти.

3.2.3. Рівень 3: Переважно дозволене використання генеративного штучного інтелекту

Мета: формування вміння відповідально та прозоро використовувати генеративний штучний інтелект як інструмент навчальної та фахової діяльності.

Дозволено: використання генеративного штучного інтелекту на всіх етапах виконання оцінюваних завдань, за умови дотримання академічної доброчесності, у тому числі з використанням інструментів вебпошуку; автоматизація частини творчих і технічних процесів, зокрема із використанням доступу до вебконтенту, за умови збереження авторського контролю, аналізу, та відповідальності.

Заборонено: використання генеративного штучного інтелекту без зазначення цього факту у роботі.

Обов'язково: чітке зазначення інформації про використання генеративного штучного інтелекту; дотримання вимог щодо цитування та академічної

добросовісності; подання звіту, логів або рефлексивного коментаря (за потреби); дотримання вимог щодо захисту персональних даних (не передавання чутливої або персоніфікованої інформації сервісам штучного інтелекту без спеціального дозволу).

3.3. Використання систем штучного інтелекту під час підсумкової атестації

Використання систем штучного інтелекту під час підготовки та проходження підсумкової атестації (кваліфікаційних робіт, комплексних іспитів, атестаційних екзаменів та інших форм, передбачених освітньою програмою) здійснюється винятково відповідно до рівня використання генеративного штучного інтелекту, визначеного для відповідної складової або етапу підсумкової атестації.

У разі відсутності такого визначення застосовується рівень 1 відповідно до п. 6.1.3 цього Положення.

Використання систем штучного інтелекту не може підміняти самостійну роботу здобувача освіти та має здійснюватися з дотриманням вимог академічної доброчесності.

3.4. Винятки

Незалежно від визначеного рівня використання штучного інтелекту:

3.4.1. Дозволяється:

- використання інструментів перевірки орфографії та граматики за відсутності окремої заборони в політиці відповідного освітнього компонента;
- використання машинного перекладу як допоміжного інструменту за умови збереження змісту оригінального тексту та за відсутності окремої заборони в політиці відповідного освітнього компонента;
- технічне оформлення тексту роботи (нумерація, автоматичне формування змісту, форматування тощо);
- використання довідкових, пошукових та технічних функцій програмного забезпечення (зокрема автодоповнення, автозаповнення, пошук інформації), за умови що такі функції не передбачають ініціювання генерації нового змісту за запитом користувача;
- використання допоміжних засобів доступності (адаптаційного програмного забезпечення, технологій синтезу мовлення, програм для зчитування з екрана) для осіб з особливими освітніми потребами за погодженням із викладачем або науковим керівником.

3.4.2. Забороняється:

- включення згенерованих фрагментів до оцінюваної роботи, крім випадків коли використання генеративного штучного інтелекту передбачене відповідним рівнем дозволу.
- не задеклароване належним чином включення згенерованих фрагментів до оцінюваної роботи, у випадках коли їх включення допускається.

3.4.3. Застосування дозволених технічних функцій програмного забезпечення не звільняє користувача від персональної відповідальності, передбаченої п. 8.2 цього Положення.

3.5. Вимоги до рішення щодо рівня використання штучного інтелекту:

Обраний укладачами робочої програми освітнього компонента рівень використання штучного інтелекту в межах освітнього компонента має:

- відповідати цілям і результатам навчання освітнього компонента;

- враховувати специфіку дисципліни (теоретичну, практичну, творчу тощо);
- бути єдиним і послідовним для всіх академічних груп у межах одного курсу;
- забезпечувати справедливість і прозорість.

Оцінювання результатів навчання має здійснюватися за єдиними критеріями незалежно від різного рівня доступу здобувачів освіти до зовнішніх ресурсів.

4. Обов'язки структурних підрозділів

4.1. Загальні обов'язки структурних підрозділів

Кожен структурний підрозділ Університету (факультет / навчально-науковий інститут / інститут) несе відповідальність за впорядковане, етичне та прозоре впровадження рівнів використання генеративного штучного інтелекту в освітніх компонентах, що ним реалізуються з урахуванням принципів академічної автономії та вимог чинної нормативно-правової бази.

4.2. Визначення за затвердження рівня щодо використання генеративного штучного інтелекту

У разі встановлення рівня використання генеративного штучного інтелекту, відмінного від базового рівня 1, такий рівень визначається викладачем (укладачем робочої програми освітнього компонента) та включається до тексту робочої програми.

Використання базового рівня 1 окремого зазначення в робочій програмі не потребує.

Погодження та затвердження обраного рівня здійснюється в межах загального порядку затвердження робочих програм навчальних дисциплін (освітніх компонентів), установленого в Університеті.

4.3. Обов'язки факультету / навчально-наукового інституту / інституту

Кожен структурний підрозділ зобов'язаний:

- забезпечувати відображення у робочих програмах освітніх компонентів встановлених рівнів використання генеративного штучного інтелекту у разі їх визначення;
- забезпечувати доведення інформації про встановлені рівні використання штучного інтелекту до здобувачів освіти та науково-педагогічних (педагогічних) працівників через робочі програми освітніх компонентів та, за наявності, через системи управління навчанням (Learning Management Systems, LMS) тощо;
- переглядати встановлені рівні використання штучного інтелекту за потреби, зокрема у разі змін у нормативно-правових вимогах або практиці їх застосування;
- враховувати інформацію про встановлені рівні використання генеративного штучного інтелекту в межах процедур внутрішнього забезпечення якості освіти;
- організовувати (за необхідності) семінари, тренінги або консультативні заходи з питань етичного та відповідального використання генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі.

5. Процедури використання штучного інтелекту та декларування його застосування

5.1. Загальні принципи

Використання генеративного штучного інтелекту під час виконання оцінюваних навчальних завдань допускається лише у випадках, коли це передбачено рівнем використання штучного інтелекту, визначеним для відповідного освітнього компонента (рівні 2 або 3), та у випадках визначених у п.3.4.1. цього Положення.

Усі випадки використання генеративного штучного інтелекту (крім випадків, передбачених п.п. 3.4.1) під час виконання оцінюваних навчальних завдань підлягають обов'язковому декларуванню здобувачем освіти в артефактах, що подаються для оцінювання в межах опанування відповідного освітнього компонента.

5.2. Декларування використання штучного інтелекту

Декларування факту та способу використання генеративного штучного інтелекту є обов'язковим для освітніх компонентів, у яких встановлено рівні використання штучного інтелекту 2 або 3.

Необхідність декларування використання штучного інтелекту повинна бути зафіксована в робочих програмах освітніх компонентів та містити чітке формулювання щодо допустимих форм, обсягу й способу застосування таких інструментів.

6. Критерії та процедури оцінювання робіт, створених із використанням штучного інтелекту

6.1. Загальні принципи

6.1.1. У разі дозволеного використання генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі, роботи здобувачів освіти, що містять дозволені елементи, створені із застосуванням штучного інтелекту, оцінюються на загальних підставах – відповідно до критеріїв оцінювання, визначених у робочій програмі освітнього компонента.

6.1.2. Факт використання генеративного штучного інтелекту сам по собі не є підставою для автоматичного зниження оцінки, зміни форми контролю або застосування інших санкцій, за умови, що правила використання штучного інтелекту були прямо визначені в робочій програмі навчальної дисципліни (освітнього компонента) та дотримані здобувачем освіти.

6.1.3. У разі відсутності в робочій програмі освітнього компонента положень щодо використання генеративного штучного інтелекту застосовується рівень повної заборони його використання (рівень 1).

6.1.4. Усі здобувачі освіти оцінюються за єдиною системою критеріїв відповідно до форм і критеріїв оцінювання, визначених у робочій програмі освітнього компонента, що забезпечує об'єктивність, прозорість та рівність умов оцінювання.

6.2. Критерії оцінювання для рівнів щодо використання штучного інтелекту (рівні 2 і 3)

Для освітніх компонентів, у яких дозволено використання генеративного штучного інтелекту (рівні 2 і 3), оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до критеріїв, визначених у робочій програмі освітнього компонента.

Використання генеративного штучного інтелекту саме по собі не змінює змісту критеріїв оцінювання та не встановлює окремої системи оцінювання. Оцінюється досягнення запланованих результатів навчання, рівень самостійності, обґрунтованість висновків, коректність застосування методів та відповідність роботи встановленим вимогам.

У разі передбачення відповідним рівнем використання штучного інтелекту (рівні 2 або 3), у робочій програмі освітнього компонента можуть бути конкретизовані вимоги щодо:

- прозорості використання інструментів генеративного штучного інтелекту (зазначення факту, мети та меж застосування);
- розмежування власного внеску здобувача освіти та згенерованих елементів;
- наявності авторської інтерпретації, аналізу або узагальнень відповідно до результатів навчання;
- відповідності роботи вимогам академічної доброчесності.

6.3. Оцінювання робіт у разі відсутності належного особистого внеску та критичного опрацювання для рівнів щодо використання штучного інтелекту (рівні 2 і 3)

У разі, якщо під час перевірки роботи встановлено невідповідність її змісту запланованим результатам навчання, відсутність обґрунтування отриманих висновків, помилки у застосуванні методів або неспроможність здобувача освіти пояснити подані результати, оцінювання здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання, визначених у робочій програмі освітнього компонента.

7. Порушення правил використання штучного інтелекту та академічна доброчесність

7.1. Порушення рівня використання генеративного штучного інтелекту

Використання генеративного штучного інтелекту під час проведення підсумкового контролю (іспитів, контрольних робіт, атестаційних заходів тощо) вважається використанням недозволеної допомоги, якщо інше прямо не передбачено робочою програмою освітнього компонента або нормативними документами, що регламентують відповідну форму контролю.

Порушеннями рівня використання генеративного штучного інтелекту для інших форм оцінюваних завдань є:

- використання генеративного штучного інтелекту всупереч рівню використання штучного інтелекту, визначеному для відповідного освітнього компонента;
- недекларування використання генеративного штучного інтелекту (крім визначеного у пп.3.4.1) у випадках, коли таке декларування є обов'язковим (рівні 2 або 3);
- подання згенерованого контенту як власного результату без належної адаптації, аналізу, пояснення або зазначення факту використання штучного інтелекту;

- використання генеративного штучного інтелекту для отримання неправомірної переваги під час виконання оцінюваних завдань (зокрема автоматична генерація відповідей, готових робіт, тестових рішень тощо);
- внесення недостовірної або неповної інформації до декларації про використання штучного інтелекту.

7.2. Кваліфікація порушень правил використання генеративного штучного інтелекту

Порушення правил використання генеративного штучного інтелекту кваліфікується як порушення академічної доброчесності та розглядається відповідно до:

- Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка;
- Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату;
- інших чинних внутрішніх нормативних актів Університету, що регулюють порядок оцінювання, апеляцій та застосування дисциплінарних заходів.

7.3. Процедура розгляду порушень правил використання генеративного штучного інтелекту

Процедура розгляду порушень використання генеративного штучного інтелекту залежить від характеру порушення та виду навчальної роботи. Розгляд можливих порушень може здійснюватися:

- за спрощеною процедурою у межах освітнього компонента (щодо поточних або семестрових оцінюваних навчальних завдань);
- у порядку, передбаченому внутрішніми нормативними актами Університету з питань академічної доброчесності (щодо курсових, кваліфікаційних та екзаменаційних робіт, повторних або системних порушень правил використання генеративного штучного інтелекту, а також у разі подання апеляції на рішення в межах спрощеної процедури).

7.3.1. Спрощена процедура розгляду порушень правил використання генеративного штучного інтелекту (при оцінюванні поточних навчальних завдань)

Процедура застосовується щодо поточних або семестрових навчальних завдань (домашні роботи, лабораторні, есе, реферати тощо).

Розгляд здійснюється викладачем відповідного освітнього компонента.

Етапи спрощеної процедури:

1. Викладач виявляє ознаки можливого порушення правил використання генеративного штучного інтелекту (на підставі власного аналізу або результатів перевірки роботи).
2. Викладач повідомляє здобувача освіти усно або письмово (через систему управління навчанням (LMS) або корпоративну електронну пошту) із зазначенням підстав такого повідомлення.
3. Здобувач освіти має право надати пояснення, додаткові матеріали або, за рішенням викладача, повторно виконати завдання з урахуванням наданих зауважень.

4. Викладач приймає обґрунтоване рішення щодо оцінювання роботи або винесення попередження.

Оцінювання здійснюється з урахуванням змісту роботи та її відповідності встановленим результатам навчання і критеріям оцінювання.

У разі незгоди здобувача освіти з прийнятим рішенням він/вона має право подати апеляцію. У такому випадку розгляд порушення здійснюється за повною процедурою.

Розгляд у межах спрощеної процедури здійснюється у строк, що забезпечує своєчасне виставлення результатів оцінювання відповідно до графіка освітнього процесу.

7.3.2. Розгляд у порядку, передбаченому актами з питань академічної доброчесності (курсів, кваліфікаційні, екзаменаційні роботи, системні або повторні порушення)

У випадках, що мають ознаки порушення академічної доброчесності, а також у разі подання апеляції, розгляд здійснюється відповідно до вимог Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та інших нормативних актів Університету, що регулюють порядок розгляду питань академічної доброчесності.

Здобувач освіти має право подати апеляцію у порядку, встановленому внутрішніми нормативними актами Університету.

Строк розгляду справи в межах повної процедури визначається відповідно до внутрішніх нормативних актів Університету, що регулюють порядок розгляду питань академічної доброчесності.

7.4. Можливі заходи впливу у разі порушення правил використання генеративного штучного інтелекту

У разі встановлення порушення правил використання генеративного штучного інтелекту застосовуються заходи реагування відповідно до робочої програми освітнього компонента; Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка; Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та інших внутрішніх нормативних актів.

Застосування заходів здійснюється з урахуванням характеру порушення та дотримання принципів пропорційності й справедливості.

7.5. Принципи застосування заходів впливу за порушення політики використання штучного інтелекту

7.5.1. Рішення про застосування заходів впливу приймаються винятково на підставі встановлених фактів та підтверджених доказів.

7.5.2. Під час визначення заходів впливу має бути дотриманий принцип пропорційності: тяжкість та характер заходів впливу повинні відповідати характеру та наслідкам порушення.

7.5.3. Особа, щодо якої застосовано заходи впливу, має право на апеляцію відповідно до чинних процедур, визначених внутрішніми нормативними актами Університету, з урахуванням положень пункту 7.3.2 цього Положення.

8. Відповідальність Університету за ризики, пов'язані з використанням штучного інтелекту

8.1. Університет визнає свою відповідальність за встановлення та забезпечення процедур розгляду, затвердження і використання навчального контенту, методичних матеріалів, а також нормативних і організаційно-розпорядчих документів у випадках, коли під час їх підготовки або доопрацювання застосовуються системи штучного інтелекту та такі матеріали офіційно вводяться в дію в установленому порядку для використання в освітньому процесі або управлінській діяльності.

8.2. Особи, які створюють навчальні, методичні або адміністративні матеріали із застосуванням систем штучного інтелекту, несуть персональну відповідальність за зміст таких матеріалів, їх достовірність, дотримання етичних норм, вимог академічної доброчесності та законодавства України, у тому числі у сфері інтелектуальної власності та захисту персональних даних.

8.3. Керівники структурних підрозділів та інші уповноважені посадові особи в межах наданих їм повноважень забезпечують організацію процесів розгляду, затвердження, поширення або використання матеріалів, створених із застосуванням систем штучного інтелекту, якщо такі матеріали підлягають офіційному використанню в освітньому процесі або управлінській діяльності. Організаційна відповідальність у цьому контексті охоплює забезпечення відповідності таких матеріалів стандартам якості освіти, вимогам академічної доброчесності та законодавству України з урахуванням академічної автономії викладачів, здобувачів освіти й адміністративних працівників, а також рішень вчених рад відповідних структурних підрозділів.

8.4. Університет, його структурні підрозділи та посадові особи не несуть відповідальності за зміст матеріалів, створених із застосуванням систем штучного інтелекту, які використовуються окремими особами з власної ініціативи поза навчальним процесом та не були офіційно затверджені або введені в дію в установленому порядку.

9. Прикінцеві положення

9.1. Це Положення затверджується Вченою радою та вводиться в дію наказом ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

9.2. Це Положення є обов'язковим до виконання всіма учасниками освітнього процесу Університету незалежно від рівня освіти, форми здобуття освіти та типу освітньої програми.

9.3. Вимоги щодо зазначення рівня використання генеративного штучного інтелекту у робочих програмах освітніх компонентів застосовуються починаючи з 2026/2027 навчального року. До цього часу рівень використання штучного інтелекту доводиться до відома здобувачів освіти усно або письмово на першому занятті з відповідної освітньої дисципліни.

9.4. У разі внесення змін до законодавства України або прийняття нових нормативно-правових актів, що регулюють сферу використання штучного інтелекту в освіті, положення цього документа підлягають перегляду та оновленню.

9.5. Моніторинг реалізації цього Положення здійснюється відповідно на 2-4 рівнях внутрішньої системи забезпечення якості освіти Університету, з дотриманням принципів академічної автономії структурних підрозділів.

9.6. Контроль за дотриманням цього Положення здійснюють проректор з науково-педагогічної роботи, навчально-методичний відділ, а також керівники факультетів / навчально-наукових інститутів / інститутів / коледжів / ліцею / відділень.

9.7. Усі спірні ситуації щодо застосування штучного інтелекту в освітньому процесі розглядаються з урахуванням принципів академічної доброчесності, поваги до прав учасників освітнього процесу та академічної автономії структурних підрозділів.

Проект Положення схвалено на засіданні Науково-методичної ради Університету (протокол №03-26 від 19 лютого 2026 року)

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної роботи

Андрій ГОЖИК

Начальник юридичного відділу

Ірина САЛЕНКО